

Charles Messier: Od komét ku katalógu



Svetozár Štefeček

Hlohovec 2. 10. 2020

Charles Messier

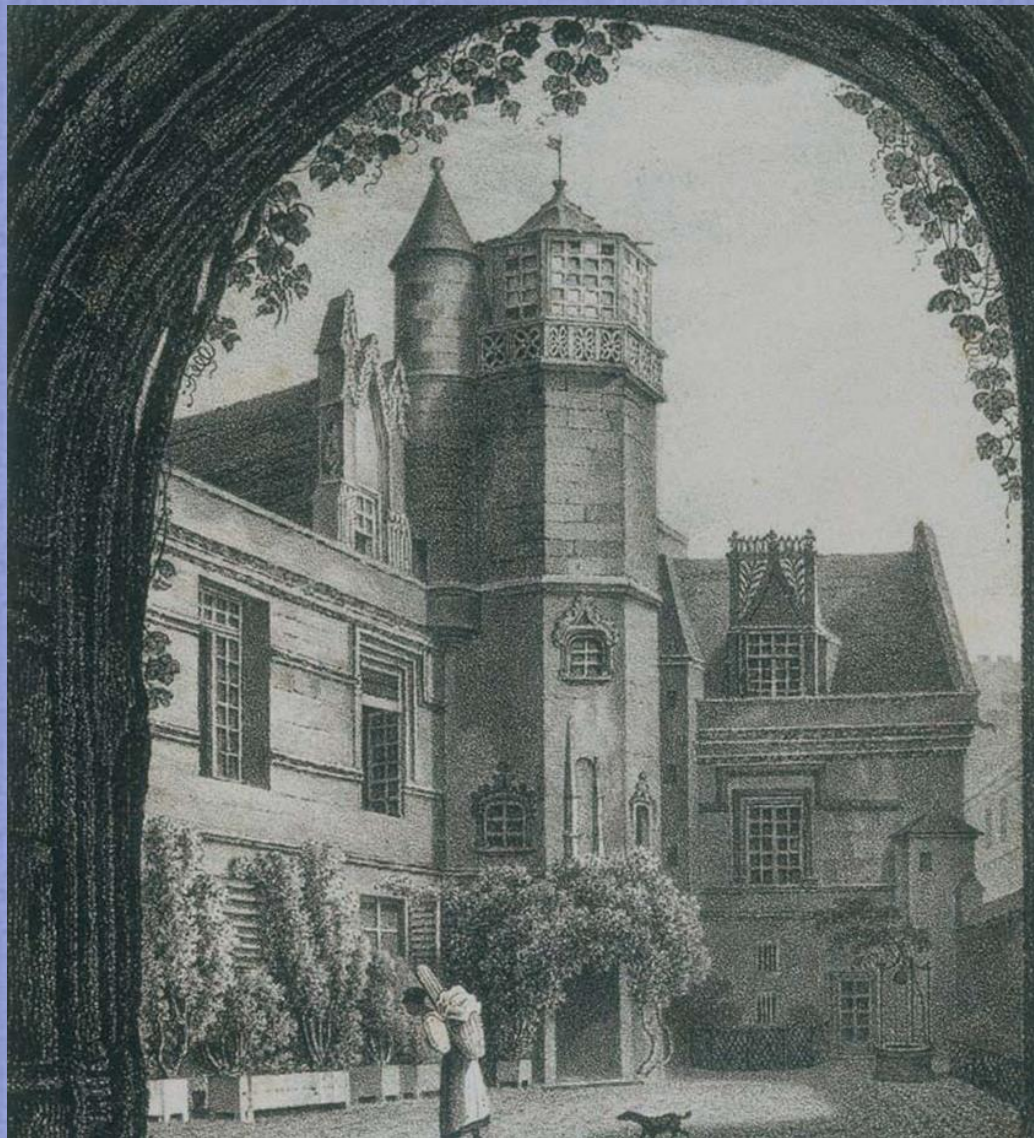
* 26. 6. 1730, Badonviller
+ 12. 4. 1817, Paríž



Astronomický životopis

- 1744 – sledovanie prvej kométy
(C/1743 X1 Klinkenberg-Chéseaux)
- 1748 – prstencové zatmenie Slnka
- 1751 – odchod do Paríža (→ J. N. Delisle)

Astronomický životopis



Astronomický životopis



Astronomický životopis

- 1753 – prechod Merkúra pred Slnkom
- 1757 – pátranie po kométe Halley
- 1758 – prvá spoluobjavená kométa
- 1758 – objav prvého objektu (M 1)
- 1759 – pozorovanie kométy Halley

Astronomický životopis

1761 – prechod Venuše pred Slnkom

1764 – objavy M 3 – M 40

– člen britskej Kráľovskej spoločnosti

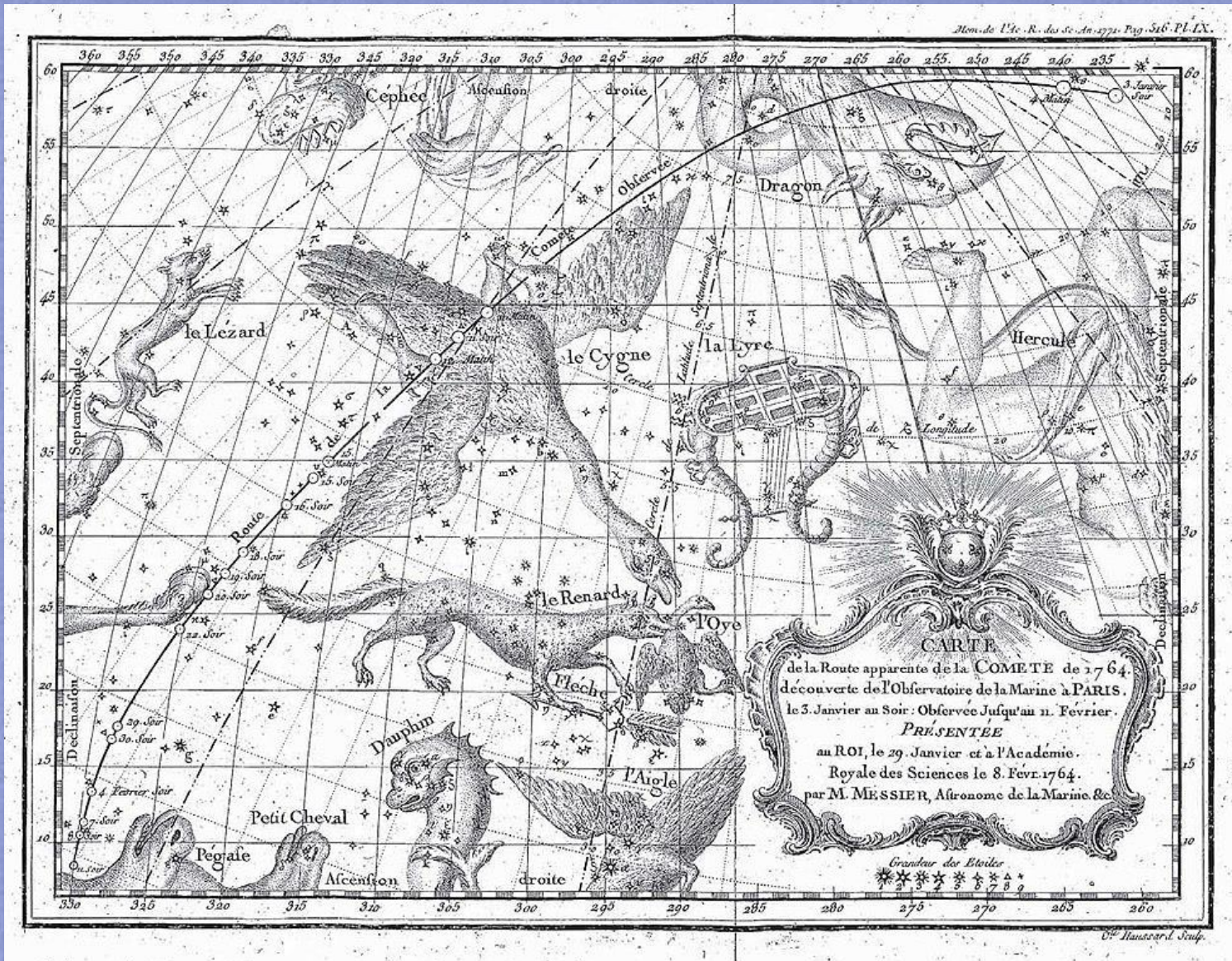
1767 – plavba na lodi L´Aurore

1770 – člen Kráľovskej akademie vied v Paríži

Astronomický životopis

- 1771 – 1. verzia katalógu (M 45)
 - astronóm francúzskeho námorníctva
- 1774 – úvahy o mimozemskom živote
- 1780 – 2. verzia katalógu (M 68)
- 1781 – 3. verzia katalógu (M 103)
 - sledovanie pohybu Uránu

Astronomický životopis



Astronomický životopis

228

DATE des OBSERVATIONS.	Nombres des Nébuleuses	ASCENSION DROITE.		DECLINATION.		Diamètre en degrés & min.	
		En Temps.	En Degrés.				
		H. M. S.	D. M. S.	D. M. S.	D. M.		
1758. Sept. 12	1.	5. 20. 2	80. 0. 33	21. 45. 27 B			
1760. Sept. 11	2.	21. 21. 8	320. 17. 0	1. 47. 0 A	0. 4		
1764. Mai. 3	3.	13. 31. 25	202. 51. 19	29. 32. 57 B	0. 3		
	8	4. 16. 9. 8	242. 16. 56	25. 55. 40 A	0. 2 $\frac{1}{2}$		
	23	5. 15. 6. 36	226. 39. 4	2. 57. 16 B	0. 3		

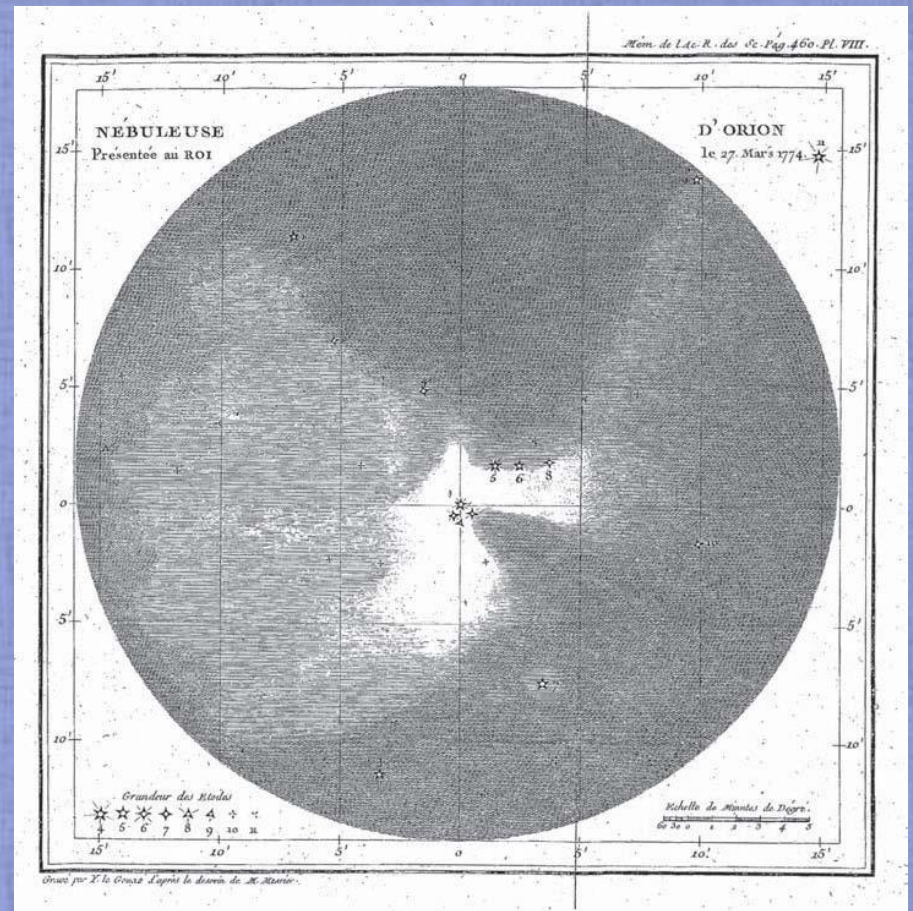
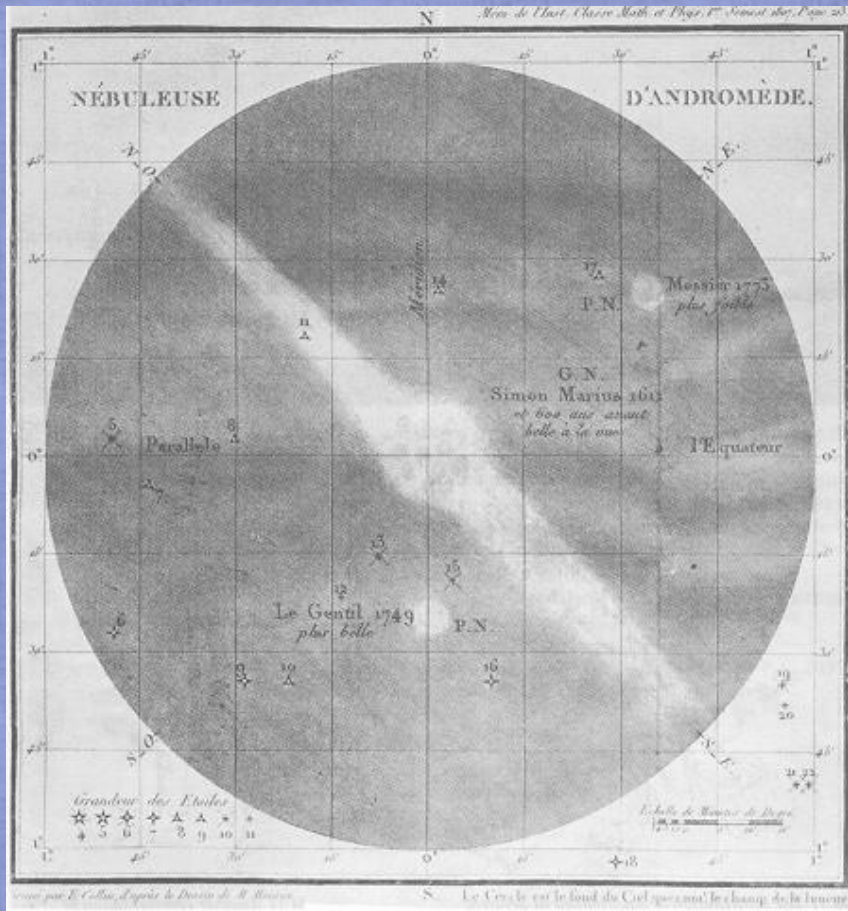
229

1784.

N. des Nébul.	Détails des Nébuleuses & des amas d'Étoiles. <i>Les positions sont rapportées ci-contre.</i>
1.	Nébuleuse au dessus de la corne méridionale du Taureau, ne contient aucune étoile; c'est une lumière blancheâtre, allongée en forme de la lumière d'une bougie, découverte en observant la Comète de 1758. Voyez la Carte de cette Comète, <i>Mém. Acad. année 1759, page 188</i> ; observée par le Docteur Bévis vers 1731. Elle est rapportée sur l' <i>Atlas céleste</i> anglois.
2.	Nébuleuse sans étoile dans la tête du Verseau, le centre en est brillant, & la lumière qui l'environne est ronde; elle ressemble à la belle Nébuleuse qui se trouve entre la tête & l'arc du Sagittaire, elle se voit très-bien avec une lunette de deux pieds, placée sur le parallèle de α du Verseau. M. Messier a rapporté cette nébuleuse sur la Carte de la route de la Comète observée en 1759. <i>Mém. Acad. année 1760, page 464</i> . M. Maraldi avoit vu cette nébuleuse en 1746, en observant la Comète qui parut cette année.
3.	Nébuleuse découverte entre le Bouvier & un des Chiens de Chasse d'Hévélius, elle ne contient aucune étoile, le centre en est brillant & la lumière se perd insensiblement, elle est ronde; par un beau ciel on peut la voir avec une lunette d'un pied: elle sera rapportée sur la Carte de la Comète observée en 1779. <i>Mémoires de l'Académie de la même année. Revue le 29 Mars 1781</i> , toujours très-belle.
4.	Amas d'étoiles très-petites; avec une faible lunette on le voit sous la forme d'une nébuleuse; cet amas d'étoiles est placé près d'Antarès & sur son parallèle. Observé par M. de la Caille, & rapporté dans son Catalogue. Revu le 30 Janvier & le 22 Mars 1781.
5.	Belle Nébuleuse découverte entre la Balance & le Serpent, près de l'étoile du Serpent, de sixième grandeur, la cinquième suivant le Catalogue de Flamsteed: elle ne contient aucune étoile; elle est ronde, & on la voit

U

Astronomický životopis



Astronomický životopis

1782 – prechod Merkúra pred Slnkom

1789 – francúzska revolúcia

1795 – člen Národného inštitútu pre vedu a umenie

1796 – člen Bureau des Longitudes

1801 – posledná objavená kométa

- (13 samostatných + 7 spoluobjavov)

- celkovo zaznamenal pozície 44 komét

- zákryt α VIR Mesiacom

Pocty Messierovi

1775 - „Custos Messium“

1779 – „le furet des cometes“

1806 – Kríž čestnej légie

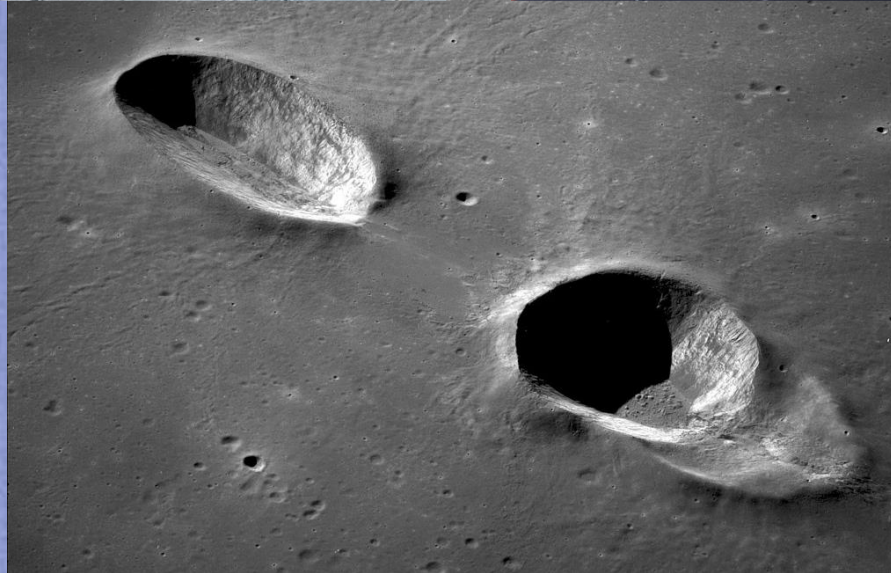
1996 – planétka 7359 (Messier)

Kráter Messier

Messierov kanál (záliv v Patagónii)

Messierov maratón (od r. 1970)

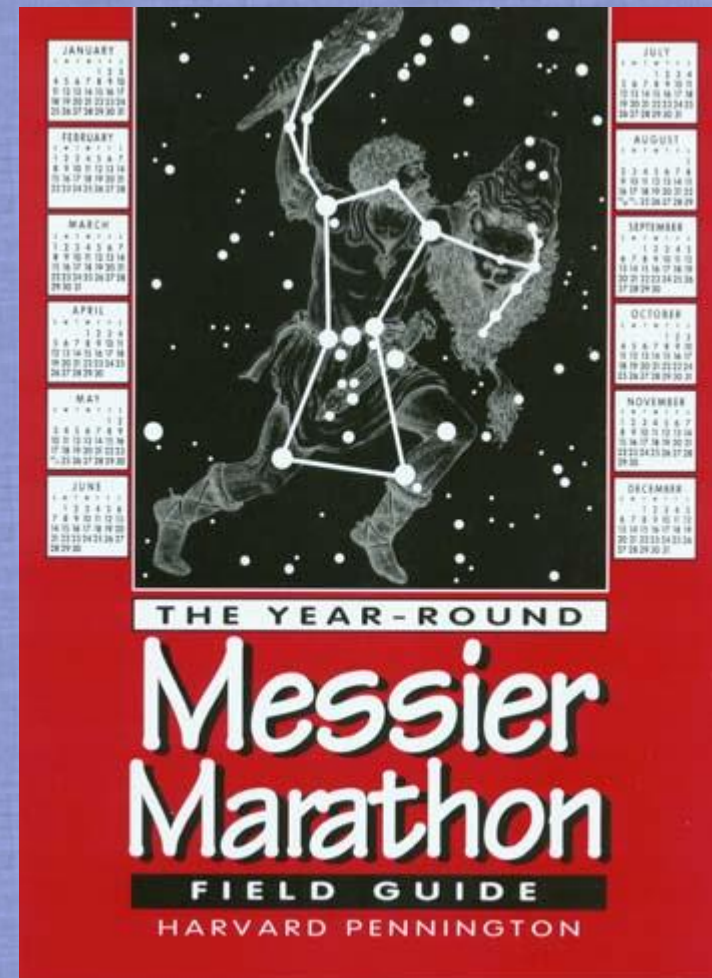
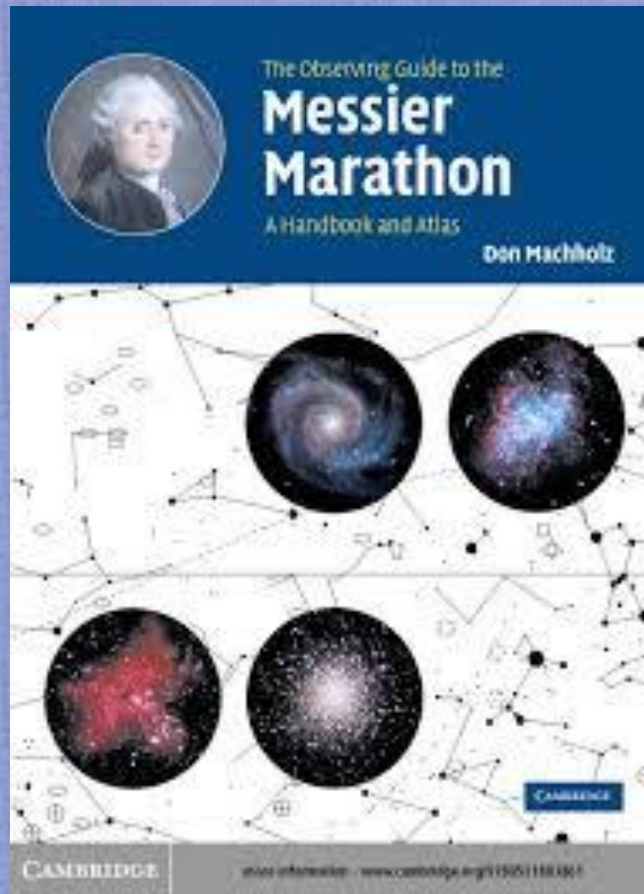
Pocty Messierovi



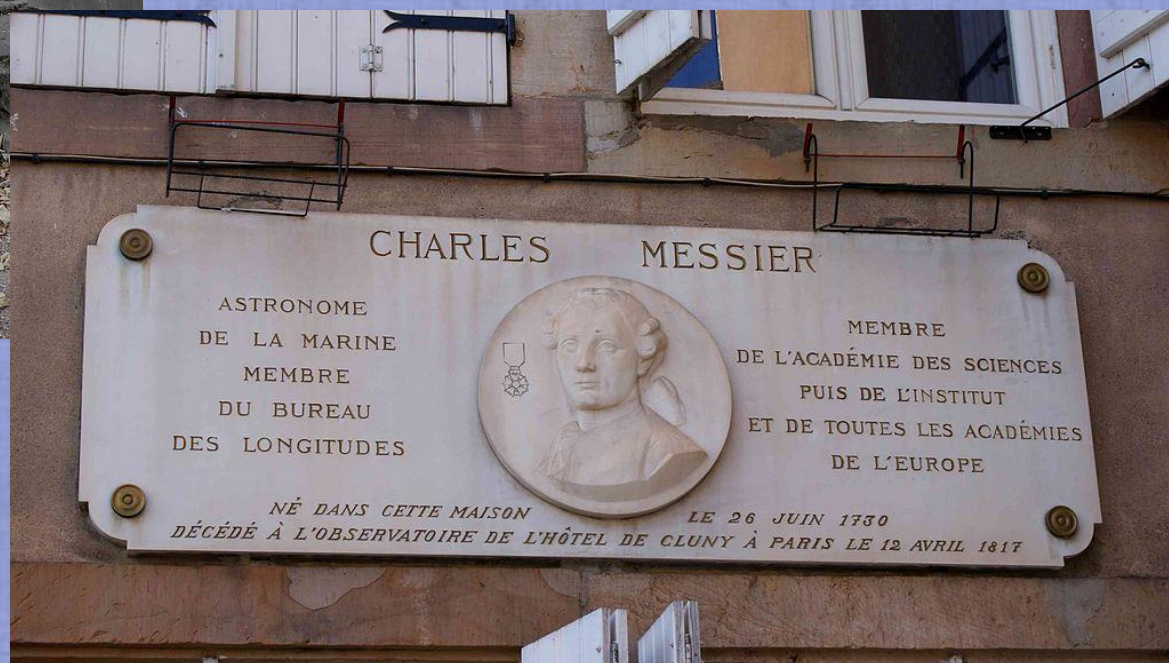
Pocty Messierovi



Poety Messierovi



Poety Messierovi



Messierove d'alekohl'ady

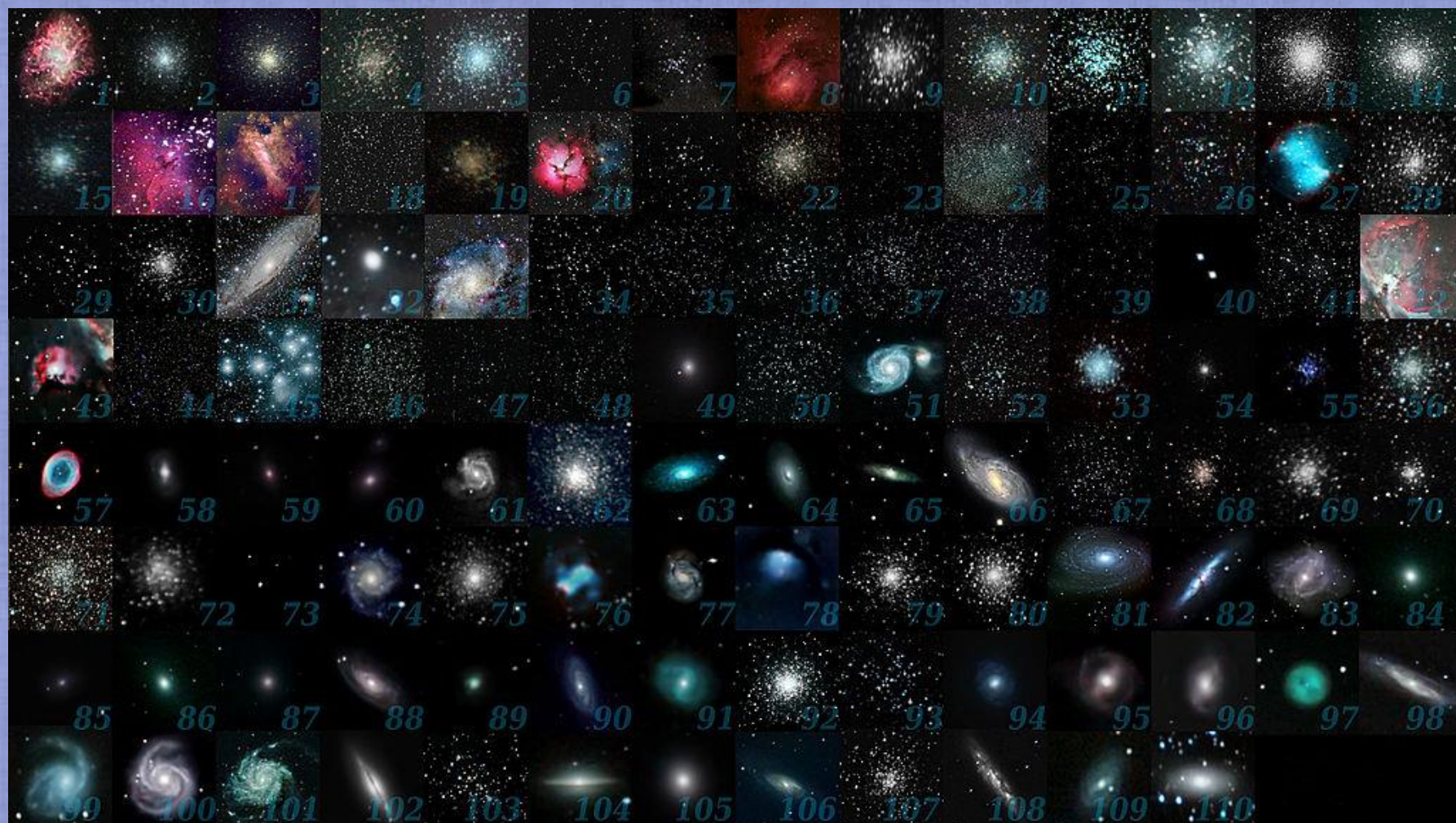


R 107/1050, $\gamma = 120$

N 76/1350, $\gamma = 60$

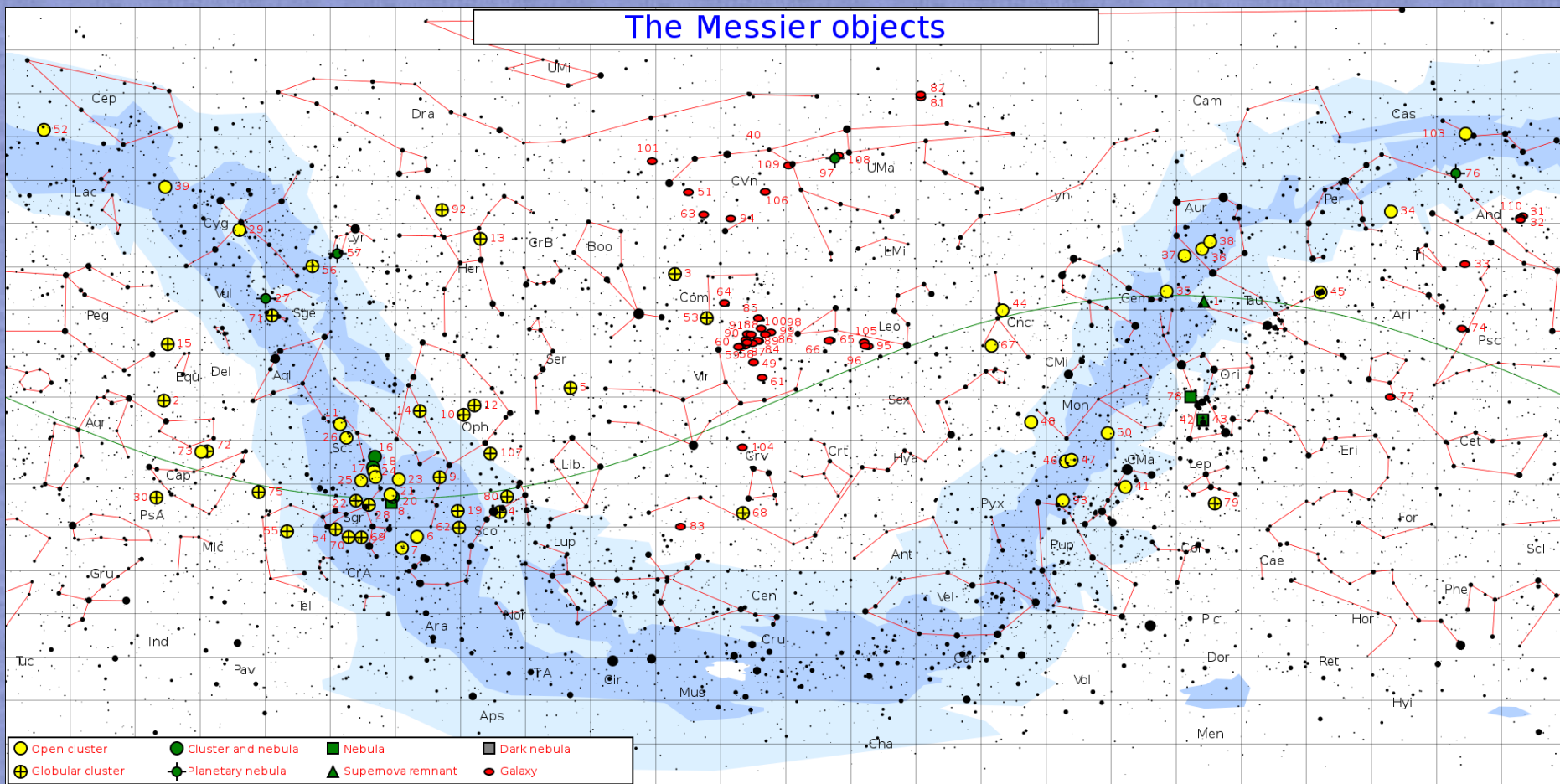
G 150/770, $\gamma = 104$

Objekty Messierovho katalógu



Objekty Messierovho katalógu

The Messier objects



Typy objektov

- 7 difúzných hmlovín
- 4 planetárne hmloviny
- 26 otvorených hviezdokôp
- 29 guľových hviezdokôp
- 40 galaxií
- 4 iné objekty
(M 40, M 73, M 24, M 1)

Viditeľnosť počas roka

- 63 severná/47 južná obloha
- 17 cirkumpolárnych ($+42^\circ$ dekl.)
- 18 na zimnej oblohe
- 28 na jarnej oblohe
- 38 na letnej oblohe
- 9 na jesennej oblohe

Najbohatšie súhvezdia

- Sgr – 15 (7 GH, 4 OH, 3 DH; M 24)
- Vir – 11 (všetko galaxie)
- Com – 8 (7 G, 1 GH)
- Oph – 7 (všetko GH)
- UMa – 7 (5 G, 1 PH; M 40)

Najsevernější/najjužnější objekt

Najsevernější objekt - M 82 (+70°)

- galaxia, UMa

Najjužnější objekt - M 7 (-35°)

- OH, Sco



Vzdialenosti objektov

- do 1 kly – 5 objektov (4 OH a M 40)
- 1 - 10 kly – 37 (PH, DH, OH, iba 1 GH)
- 10 - 100 kly – 28 (všetko GH)
- 2 Mly – 60 Mly – 40 (galaxie)

Najbližší/najvzdialenejší objekt

Najbližší objekt - M 45 (400 ly)

- OH, Tau

Najvzdialenejší - M 109 (67 Mly)

- galaxia, UMa



Jasnosti objektov

- do 6,0^m – 24 (14 OH, 3 GH, 4 DH, 1 G; M 24)
- 6,0^m – 7,5^m – 25 (11 OH, 10 GH, 1 DH, 1 PH, 2 G)
- nad 7,5^m – 61 (36 G, 16 GH, 3 PH, 2 DH, 1 OH;
M 1, M 40, M 73)

Najjasnejší/najmenej jasný objekt

Najjasnejší objekt - M 45 (1,6^m)

- OH, Tau

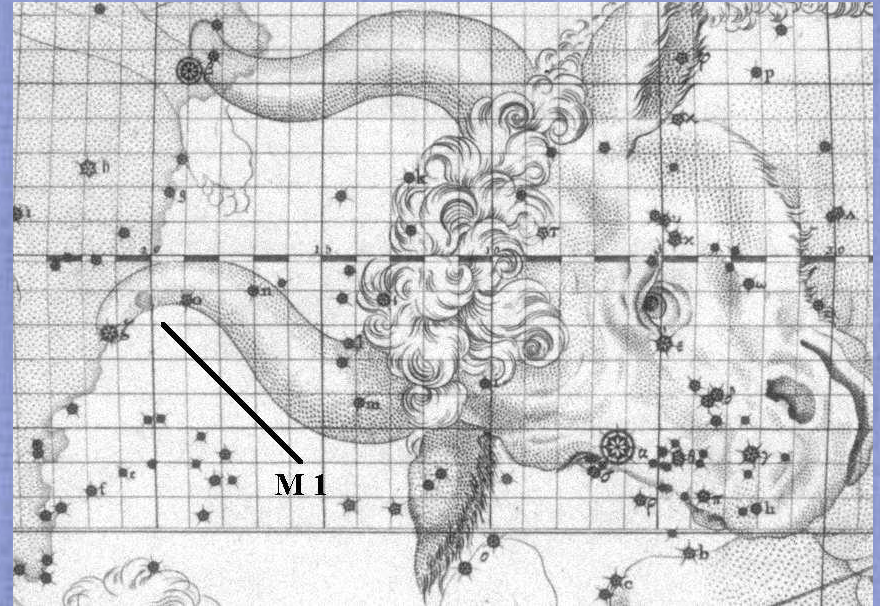
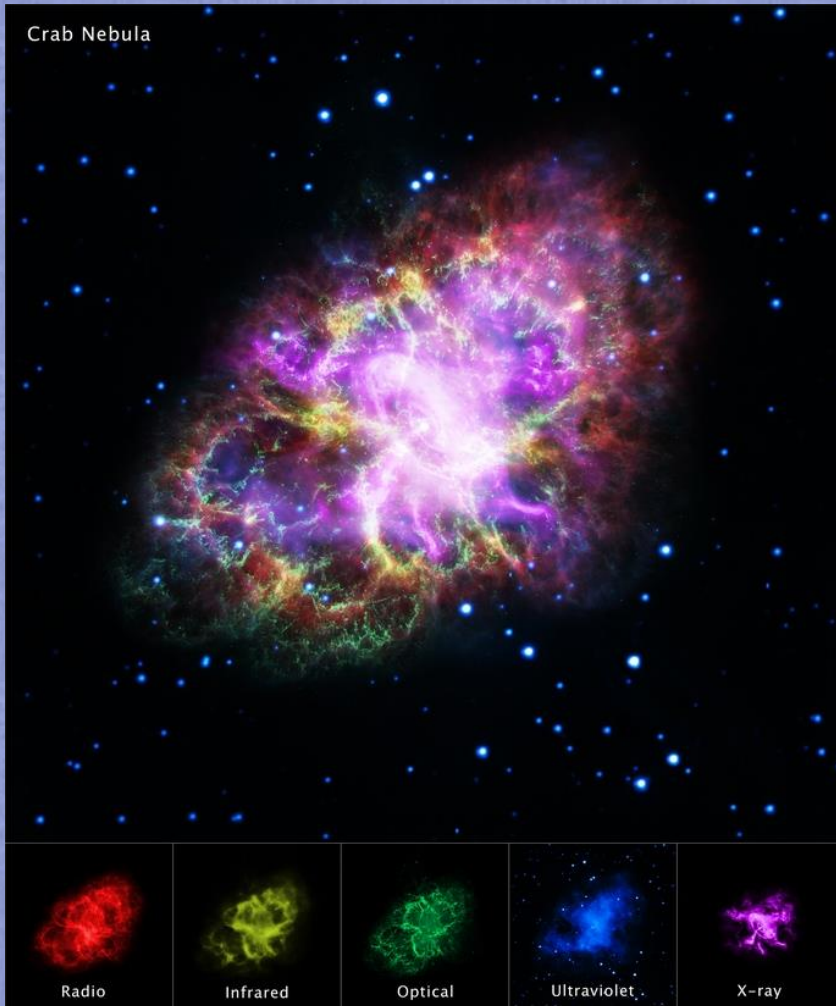
Najmenej jasný - M 91 (10,1^m)

- galaxia, Com

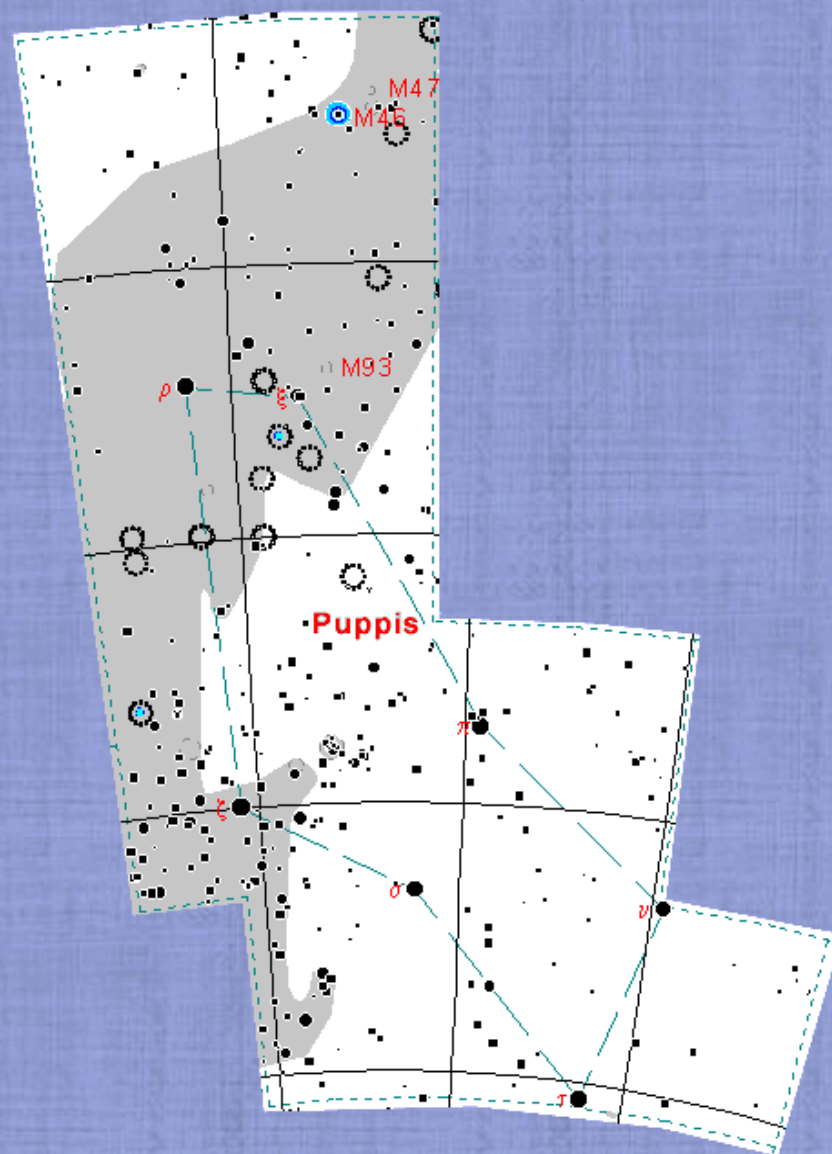
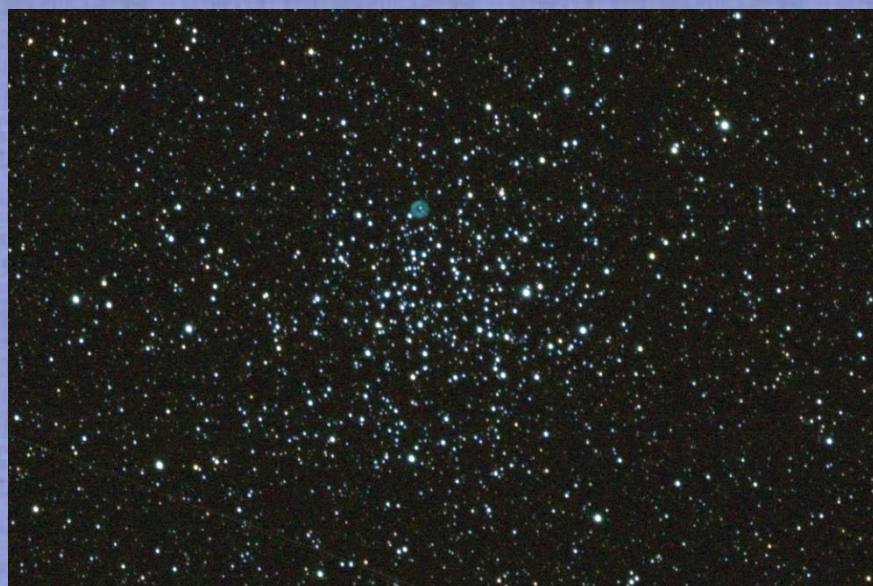


Najzaujímavejší objekt (?)

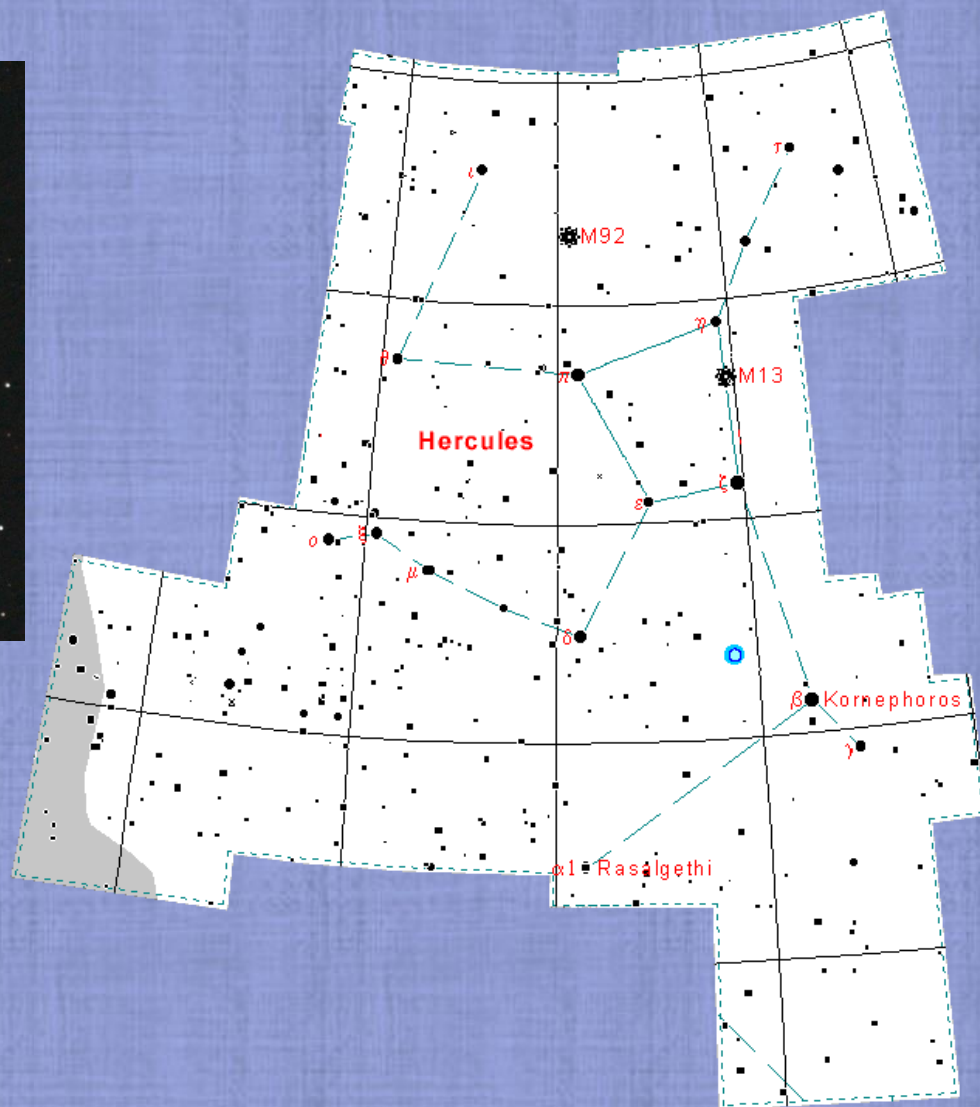
Crab Nebula



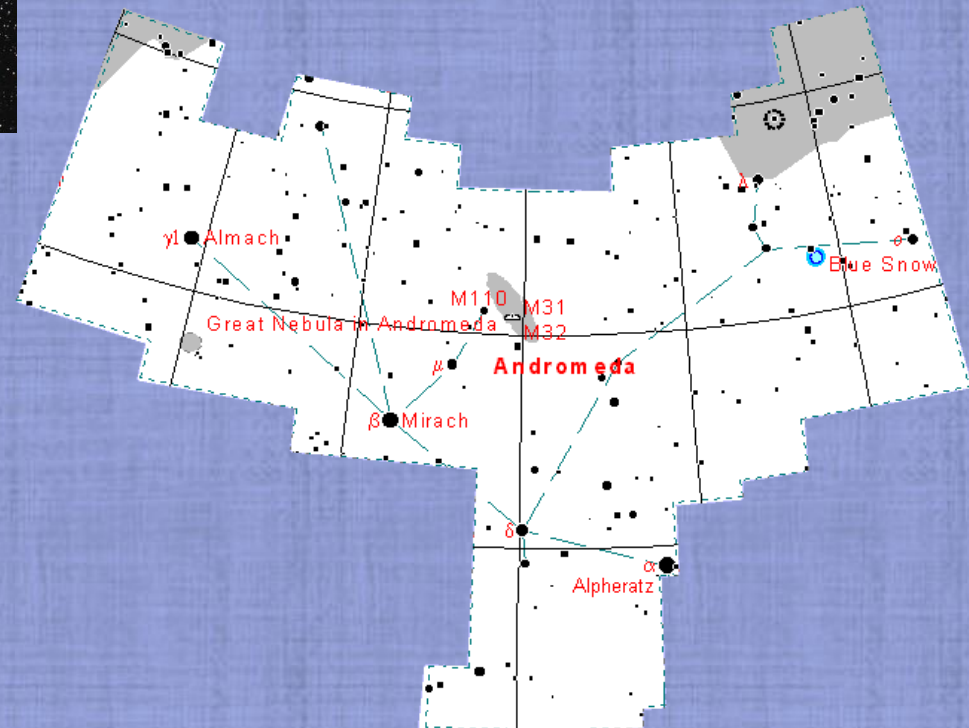
Z vlastnej záhradky ...



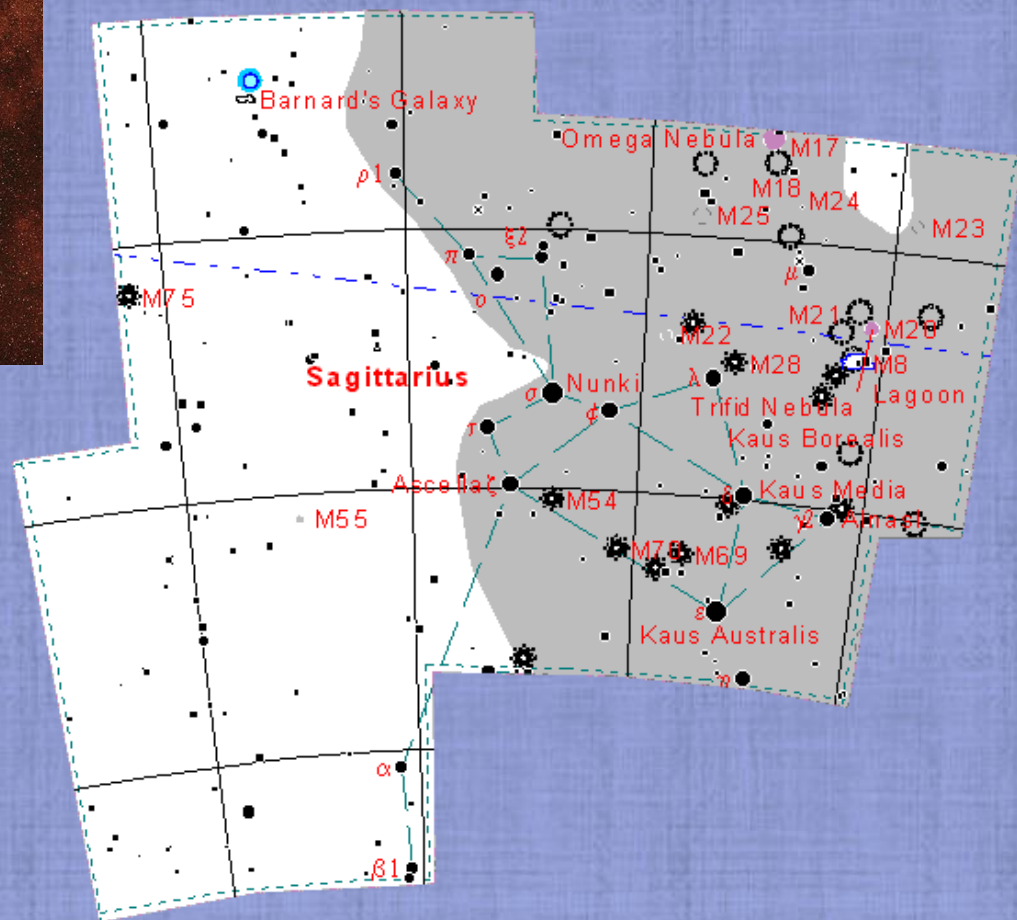
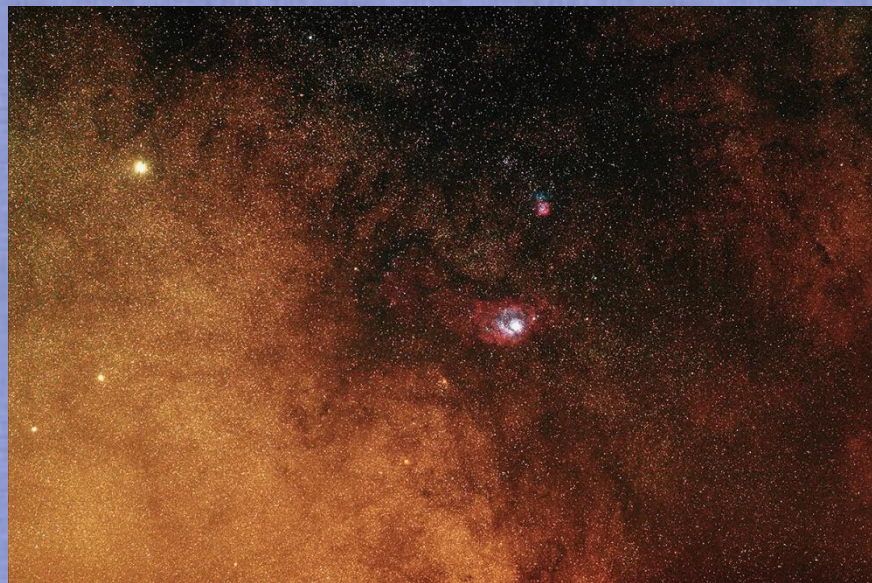
Z vlastnej záhradky ...



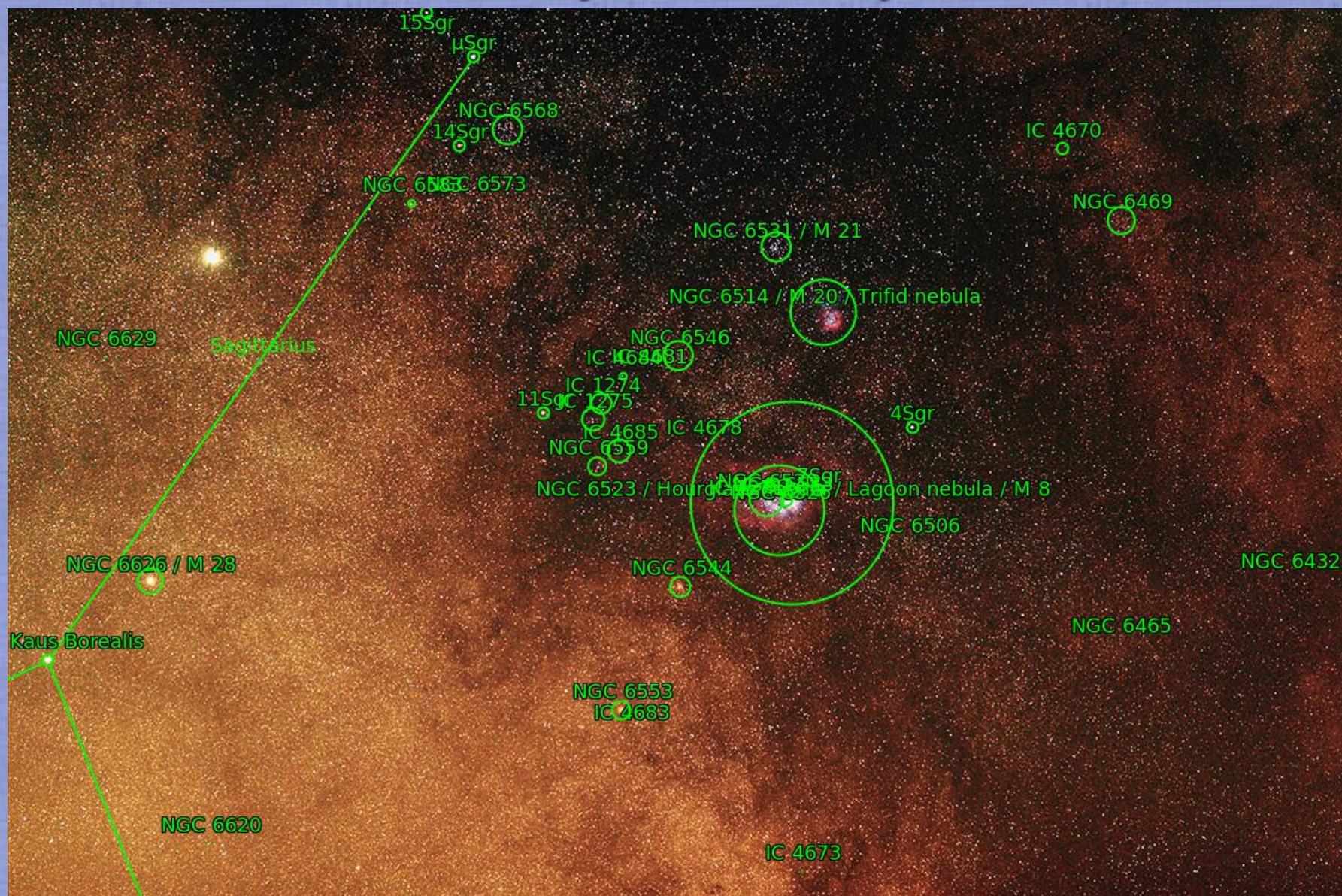
Z vlastnej záhradky ...



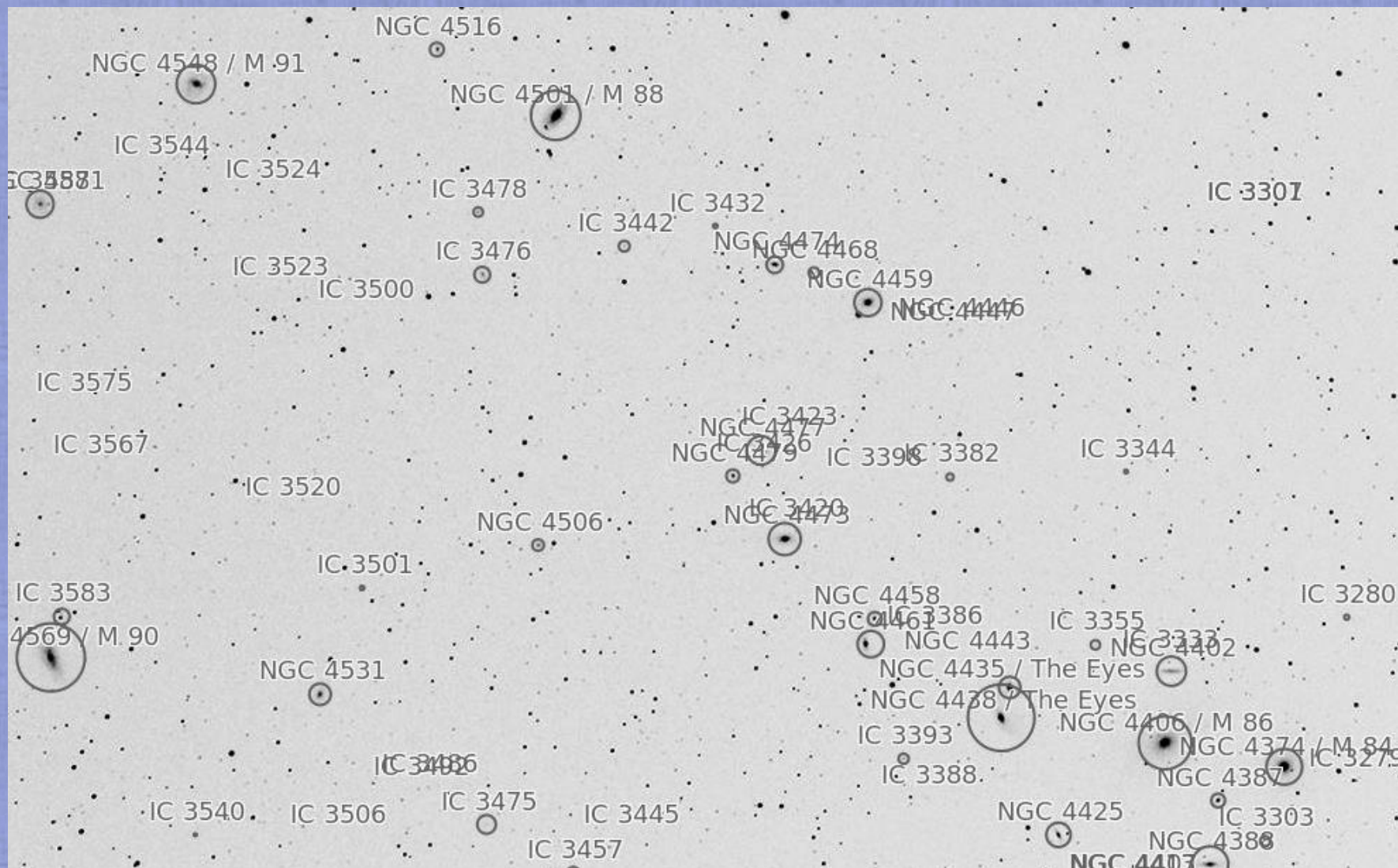
Z vlastnej záhradky ...



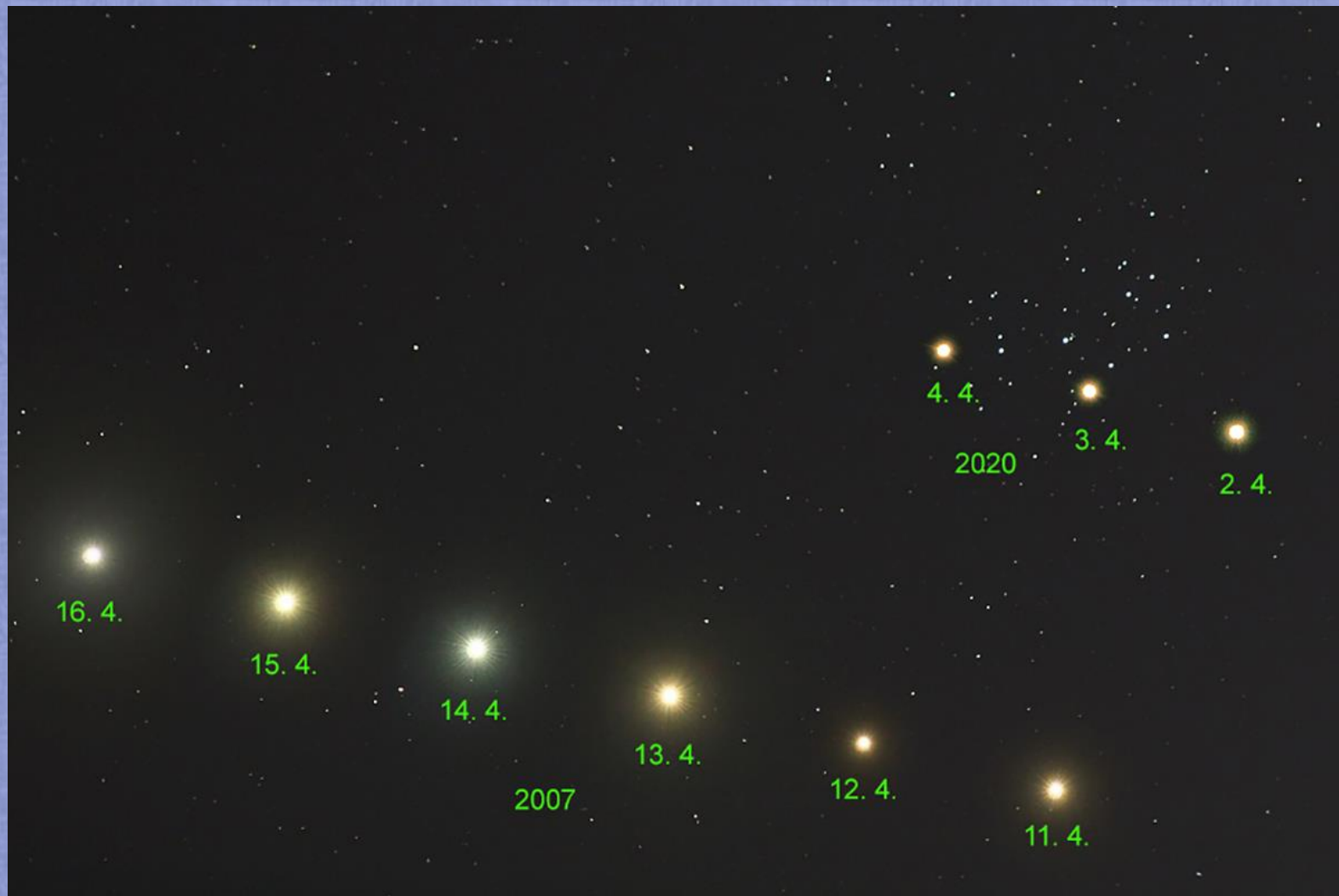
Z vlastnej záhradky ...



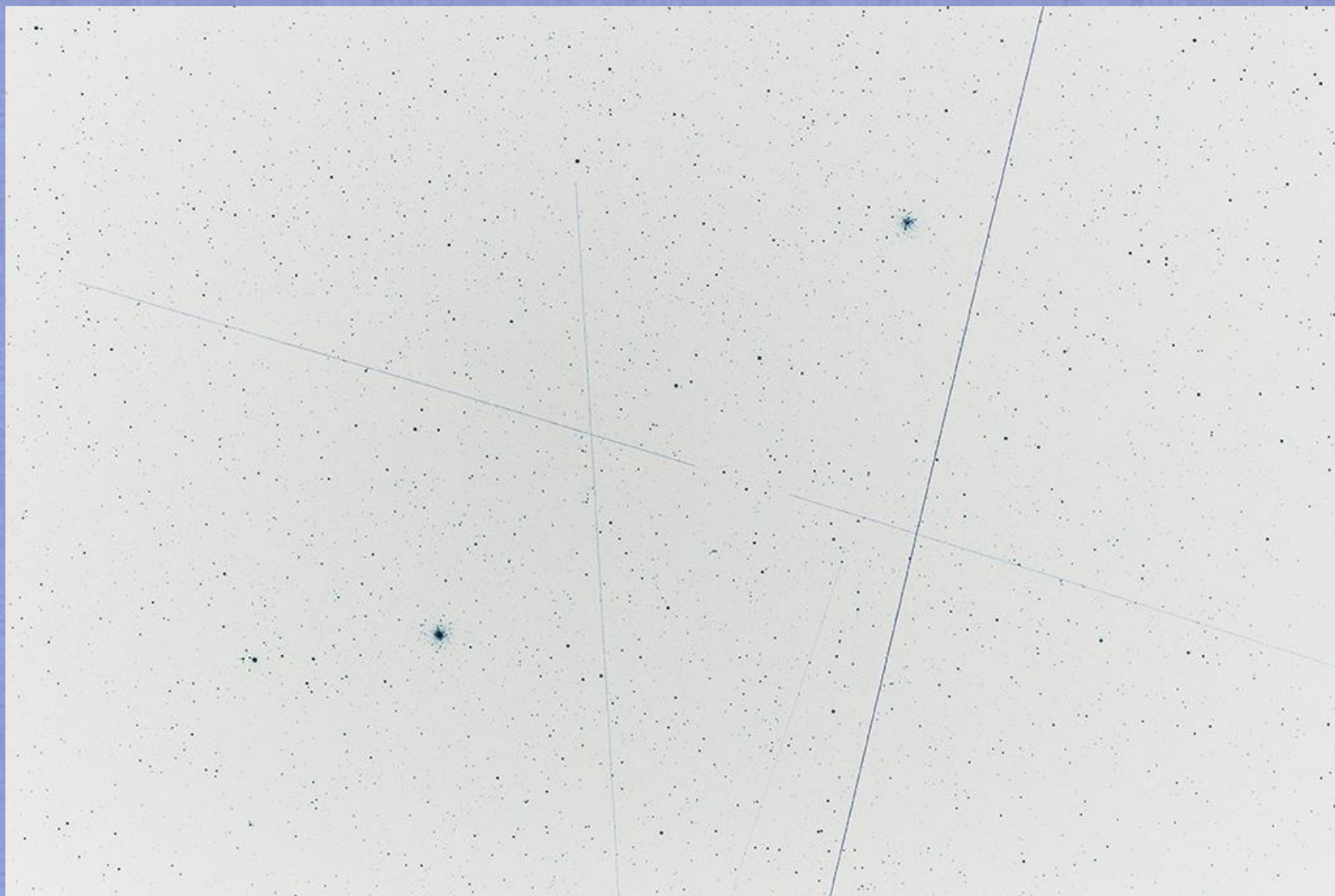
Z vlastnej záhradky ...



Z vlastnej záhradky ...



Z vlastnej záhradky ...



Odkazy

<http://www.messier.seds.org/xtra/history/biograph.html>

<https://www.aldebaran.cz/astrofyzika/orientace/messier.php>

<https://messierobjects101.com/october-messier-objects/>

Ďakujem za pozornosť!

